

Анотація до вибіркової навчальної дисципліни «Основи соціальної педагогіки»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки – 2, семестр – 3

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Попадич Олена Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент; e-mail: olena.popadych@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Оскільки реформування змісту та гуманізація цілей початкової освіти в Україні є складниками процесу оновлення світових та європейських систем, на часі – реалізація компетентнісної парадигми, яка орієнтує педагогів впроваджувати педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості. Стратегічні напрями розвитку системи освіти в Україні окреслені концептуальними положеннями державних документів – «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки», Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепцією «Нова українська школа». Значущим у цьому контексті є вивчення навчальної дисципліни «**Основи соціальної педагогіки**», яка є важливою галуззю педагогіки, що вчить студентів розуміти закономірності соціально-педагогічних явищ, ознайомлює з основними категоріями та методами соціальної педагогіки, формує практичні вміння застосовувати набуті знання в навчально-виховному процесі.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи соціальної педагогіки**» є формування потреб у особистісному розвитку; розкриття взаємозв'язку соціальної педагогіки з іншими науками; виділення предмета, об'єкта науки, її категорій; розгляд проблем соціальної педагогіки як науки й галузі практичної діяльності; виявлення специфіки соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей.

Завдання курсу – сформувати в студентів цілісне уявлення про фактори і закономірності соціального розвитку дитини; сформувати в студентів системний підхід до вивчення соціально-педагогічних явищ; навчити студентів оволодінню та самостійній розробці й проведенню методики соціально-педагогічної діяльності; сформувати в студентів здатність до оволодіння головними методами й формами соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей та підлітків; сформувати в студентів знання та вміння соціально-педагогічних досліджень; навчити студентів володіти конкретними засобами, необхідними педагогові для самостійного конструювання соціально-педагогічної діяльності.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. Соціальна педагогіка як галузь педагогіки. Поняття про соціально-педагогічну діяльність. Кваліфікаційні вимоги до соціального педагога. Форми соціальної роботи. Основні напрями державної молодіжної політики в Україні. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема. Соціально-виховні інститути в системі соціалізації особистості. Сім'я як

об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Соціальна діяльність із різними категоріями населення. Девіантна поведінка дітей та молоді.

4. У процесі вивчення курсу «**Основи соціальної педагогіки**» відповідно до вимог навчальної програми майбутні педагоги повинні **знати**:

- сутність і закономірності розвитку особистості; теорію та методику самовиховання; діагностику і методи визначення рівнів вихованості;
- методи аналізу ефективності педагогічного управління процесом формування особистості;
- сучасний стан і тенденції розвитку дитячого руху, то вариств, їх роль і вплив на особистість дитини;
- основи закономірностей і механізми розвитку особистості; формування міжособистісного спілкування;
- засоби, форми та методи соціально-педагогічної роботи з різновіковими групами дорослого населення та дітьми;
- права неповнолітніх; основи законодавства у галузі соціально-правового захисту сім'ї та дитинства (постанови, розпорядження, накази, нормативні та інші керівні матеріали з питань соціального захисту населення);
- роль, місце та функції сім'ї в розвитку особистості дитини; діяльність державних, профспілкових, соціальних служб і рухів з проблем сім'ї;
- основні напрямки соціально-демографічної політики держави.

Уміти:

- аналізувати соціальні явища, процеси, бачити власне місце та роль у суспільному житті країни;
- застосовувати на практиці набуті знання для вирішення педагогічних, методичних, дослідних, організаційно-керівних та інших завдань;
- діагностувати й давати практичні рекомендації з психологічних, побутових, медичних, службових проблем, пов'язаних з сім'ю та особистістю;
- на рівні адміністрації та працівника, сім'ї та особистості забезпечувати профілактику різноманітних відхилень фізичного, психічного та соціального характеру; виявляти особливості різноманітних типів сімей (багатодітних, неповних, «важких» тощо);
- виявляти та використовувати можливості соціальних інститутів суспільства в зміцненні авторитету жінки-матері, батька, сім'ї, надавати їм конкретну педагогічну допомогу в вихованні дітей;
- залучати дітей до активної культуро-дозвілєвої діяльності; володіти навичками розрізнення нарко- та токсикоматичних станів, методи роботи з такими категоріями підлітків;
- вирішувати й професійно оцінювати наслідки своєї діяльності;
- регулювати й корегувати міжособистісні стосунки в учнівському колективі, проводити в ньому профілактику розмежування, конфронтації, формувати гуманні відносини в полікультурному середовищі.

Література

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 208 с.
2. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>. (дата

звернення: 15.07.2021).

3. Євтух М. Б. Соціальна педагогіка : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : МАУП, 2002. 229 с.

4. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/> . (дата звернення: 15.02.2021).

1. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua> (дата звернення: 15.02.2021).

2. Попадич О. О., Атрощенко Т. О. Деякі особливості професійної підготовки вчителя початкової школи в поліетнічному регіоні: *the scientific heritage, Budapest, Hungary*. No 40 2019. Р.3.

3. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 15.07.2021).

4. Методичний посібник з питань створення та діяльності молодіжних і дитячих громадських організацій в Україні / керізн. авт. кол. А. Г. Зінченко. URL: <https://dismp.gov.ua/metodichnij-posibnik-z-pitan-stvorennya-ta-diyalnosti-molodizhnih-i-dityachih-gromadskih-organizacij-v-ukraini/> (дата звернення: 26.07.2021).

5. Основи батьківської компетентності : навч. посіб. / за ред. І. Д. Звереві. Київ : Науковий світ, 2006. 157 с.

6. Сейко Н. А. Соціальна педагогіка : курс лекцій. Житомир : Житомир держ. пед. ун-тет, 2002. 260 с.

7. Соціальна педагогіка : підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 488 с.

8. Соціальна педагогіка : методичні рекомендації до лекційних та семінарських занять для студентів V курсу денної та заочної форми навчання / укл. Г. І. Погромська. Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2011. 22 с.

9. Соціальна педагогіка : теоретичні основи соціальної педагогіки (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання) / укл. Г. І. Погромська. Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. 24 с.

10. Соціальна педагогіка : основні напрямки соціально-педагогічної діяльності (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання) / укл. Г. І. Погромська. Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. Ч. 1. 28 с.

11. Соціальна педагогіка : основні напрямки соціально-педагогічної діяльності (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання). / укл. Г. І. Погромська. Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. Ч. 2. 35 с.